Mr. sc. Mirela Rožajac-Zulčić
Azemina Mulalić, MA

Priručnik za istraživanje u pravnim naukama: katalozi i baze

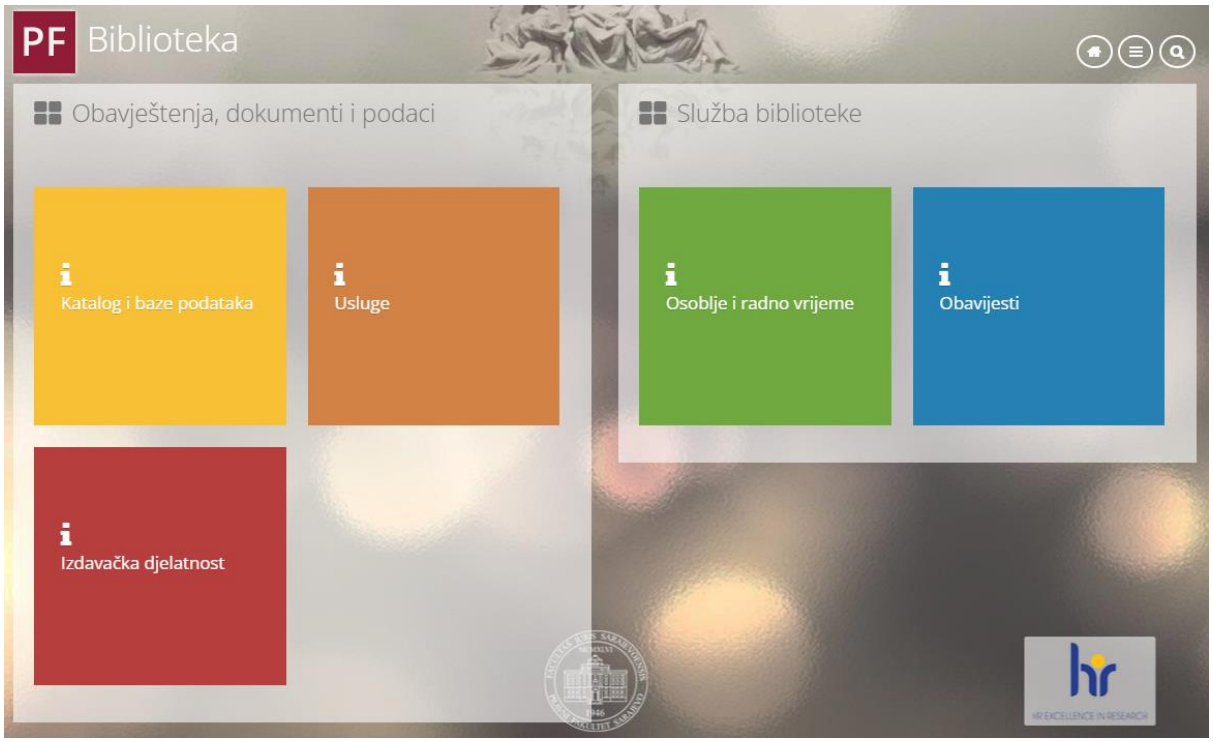
Sarajevo, 2020. (dopunjeno 2026.)

Uvod

Ovaj priručnik namijenjen je studenticama i studentima Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Njime su obuhvaćene specifičnosti fonda i usluga Biblioteke Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. To nikako ne znači da ne može poslužiti studenticama i studentima drugih fakulteta, naročito u dijelovima u kojima se spominju bibliotečko-informacijski sistemi, tehnike pretraživanja, baze punog teksta u slobodnom pristupu i načini navođenja podataka o literaturi u odabranim stilovima.

Osoblje Biblioteke Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu u svakodnevnom radu nastoji podučiti svoje korisnike o vrstama bibliotečko-informacijskih sistema te tehnikama pretraživanja baza i kataloga. Uloga fakultetskih, kao i mnogih drugih biblioteka, jeste obrazovna i istraživačka. Postoji čitav niz načina na koji biblioteke ostvaruju svoju svrhu i cilj, a jedan od njih je i već spomenuta edukacija korisnika, koja se može odvijati neposredno – kroz predavanja ili vježbe, ali i putem brošura, priručnika, vodiča itd.

Vrlo važne informacije o Biblioteci Pravnog fakulteta, njenim resursima, uslugama, kontakt podacima osoblja itd., možete pronaći na web-stranici biblioteke:
https://pfsa.unsa.ba/pf/#Biblioteka

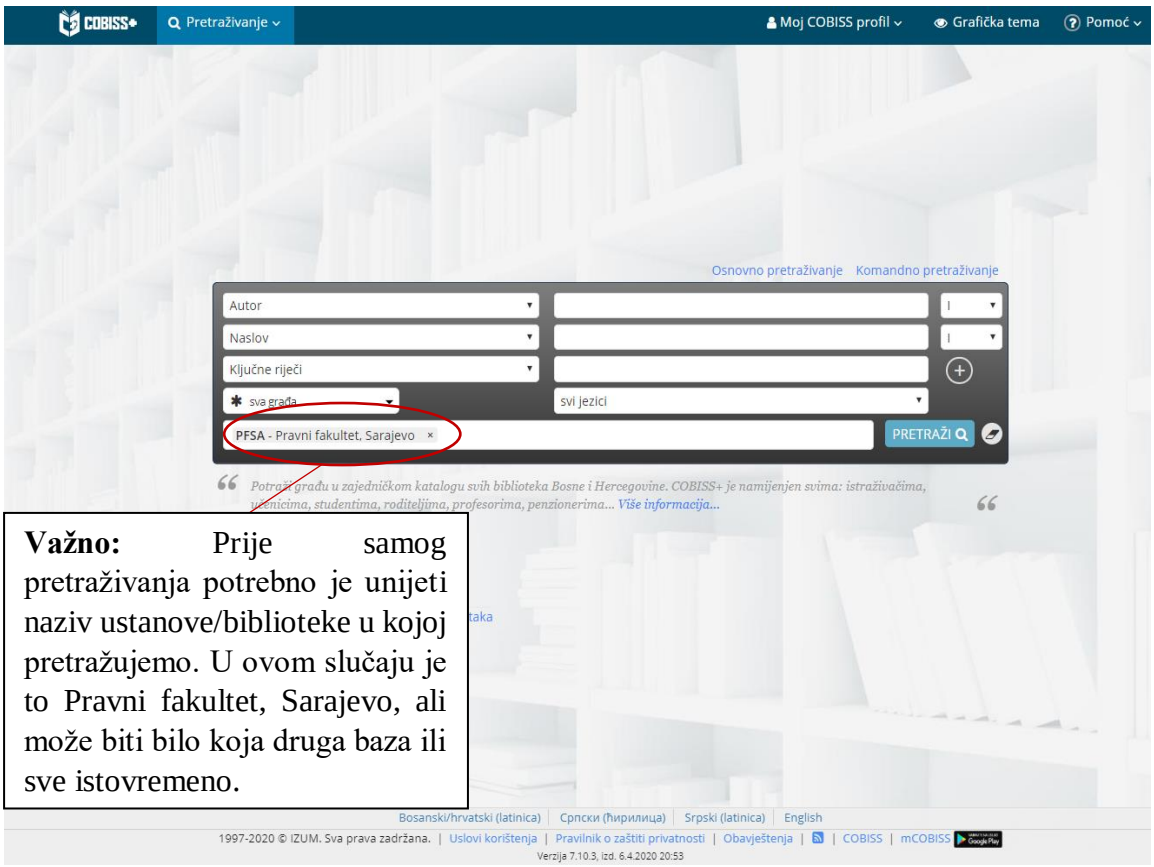
1. Bibliotečki katalozi

Biblioteka Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu ima veoma bogat knjižni fond. Informacije o jednom dijelu fonda mogu se dobiti i pomoću online dostupnog kataloga biblioteke. Budući da Biblioteka postoji od 1946. godine, mnoge starije publikacije nisu unesene u sistem. Ako vam je potrebna publikacija starija od 2006. godine, a niste je našli u sistemu, kontaktirajte osoblje biblioteke.

Katalog Biblioteke Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu dostupan je putem Kooperativnog online bibliotečko-informacijskog sistema i servisa (COBISS). Na isti način dostupni su i katalozi mnogih drugih biblioteka u BiH, što omogućava istovremenu pretragu njihovih fondova. Sistem posjeduje i razvija Institut informacijskih nauka u Mariboru, a osim Slovenije i BiH koristi se i u nekim drugim državama u okruženju. Savladavanje korištenja ovog sistema dat će vam znanja i vještine za korištenje i drugih bibliotečkih kataloga koji se temelje na međunarodnim pravilima i standardima.

Najlakši način da pristupite katalogu Biblioteke Pravnog fakulteta u Sarajevu je tako što ćete slijediti ovaj link: https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/bh/bs/bib/search

Pretraživanje može biti osnovno, izborno ili komandno. Na donjem snimku prikazan je primjer izbornog pretraživanja. Ako želite pretraživati fond neke druge biblioteke ili svih biblioteka u sistemu istovremeno, to možete učiniti izborom na dolje označenom mjestu.

Važno: Prije samog pretraživanja potrebno je unijeti naziv ustanove/biblioteke u kojoj pretražujemo. U ovom slučaju je to Pravni fakultet, Sarajevo, ali može biti bilo koja druga baza ili sve istovremeno.

1. 1. Pretraživanje kataloga

Postupak pretraživanja u većini bibliotečkih kataloga prilagođen je različitim nivoima znanja korisnika (osnovni, izborni i komandni način pretraživanja). Najčešće korišteni, izborni način omogućuje pretraživanje prema više parametara od kojih se najviše koristi pretraživanje prema autoru, naslovu i ključnim riječima.

Pretraživanje prema autoru - preporučuje se da podatke unesete na sljedeći način:

prezime, ime*

Pretraživanje prema naslovu je i najpouzdanije pretraživanje. Po naslovu pretražujemo onda kada tačno znamo koju knjigu tražimo u određenoj biblioteci.

Prednosti alternativnog rješavanja sporova

Pretraživanje prema ključnim riječima najčešće koristimo kada nam je potrebna literatura za izradu rada na određenu temu. Ako želimo da pretraživanje obuhvati sve oblike te ključne riječi, iza korijena riječi stavit ćemo znak asterisk tj. „*“.

građansk*

Rezultat pretraživanja će biti: građanska, građansko, građanskim, građanske itd.

Također, pri pretraživanju bibliotečkih kataloga koristimo Booleanove operatore and, or i not (i, ili i ne). Operatore koristimo kada želimo obuhvatiti sve pojmove u jednom pretraživanju (and), bilo koji pojam (ili) i kada želimo da se ne prikažu rezultati koji sadrže određeni pojam (not).

historij*

i

građansk*

(rezultat: građa koja se bavi objema temama)

historij*

ili

građansk*

(rezultat: građa koja se bavi jednom ili drugom temom)

historij*

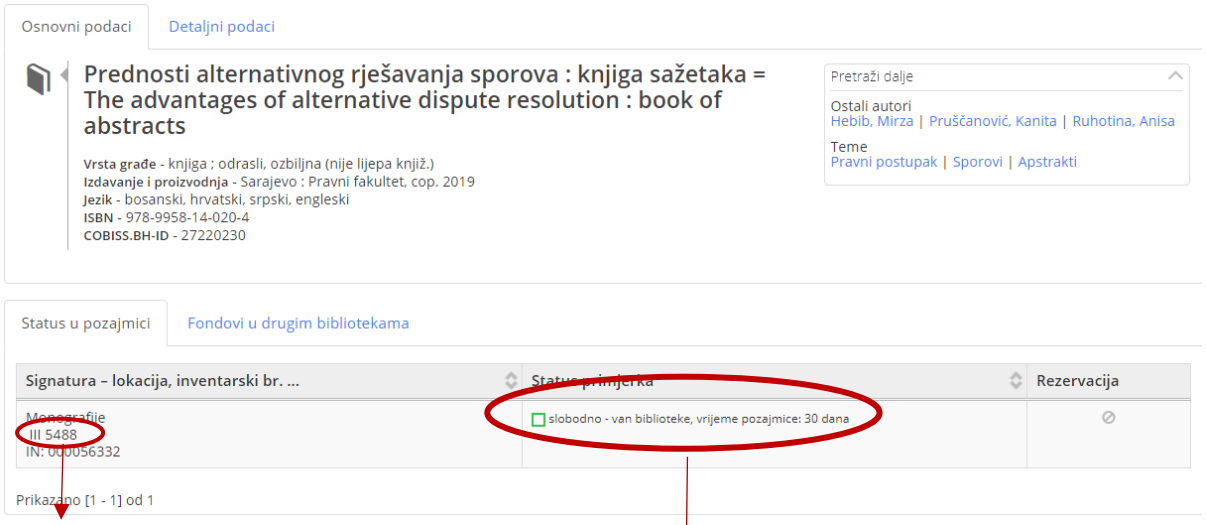
ne

građansk*

(rezultat: građa koja se bavi prvom temom bez obuhvata druge)

1. 2. Rezultat pretraživanja

Kao rezultat vašeg pretraživanja pojavit će se jedan ili više zapisa sa osnovnim podacima. Kada otvorite jedan od zapisa, pojavit će se interface poput ovog na slici ispod:

Signatura je oznaka koju je, pored imena autora i naslova djela, potrebno zapisati kako biste vrlo jednostavno naručili knjigu.

Pored signature je i podatak o dostupnosti publikacije. Ovaj podatak nam govori da li je publikacija slobodna, zadužena, gdje se može koristiti (npr. samo u čitaonici) te podatak o tome koliko dugo možete zadržati knjigu koju posudite.

Važno: Ukoliko je publikacija dostupna online, pojavit će se oznaka „e-pristup“ i link na publikaciju.

Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu = Yearbook of the Faculty of Law in Sarajevo
Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu
Vrsta građe - časopis ; odrasli, ozbiljna
Izdavanje i proizvodnja - Sarajevo : Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, 1953-
Jezik - bosanski
ISSN - 0581-7471
COBISS.BH-ID - 16404994
https://pfsa.unsa.ba/pf/biblioteka/godisnjak/

2. Baze podataka

Baze podataka su digitalne kolekcije objavljenih izvora informacija. Pretraživanjem u pojedinom polju dolazimo upravo do onih radova u bazi koji u tom određenom polju sadrže riječi iz upita. Polja koja nalazimo u bazama su autor, naslov, godina izdavanja, identifikacijski broj, ključne riječi itd.

Postoje bibliografske, citatne i baze s cjelovitim tekstom. Bibliografska baza podataka je baza koja sadrži bibliografske podatke o različitim vrstama građe (podatke o autoru, naslovu rada, vrsti publikacije, izdavaču, godini objavljivanja itd.).

Citatna baza podataka, pored bibliografskih, sadrži podatke o korištenim referencama i citatima u radu. Zahvaljujući ovim podacima možemo vidjeti citiranost i čitanost pojedinih radova. Primjeri takvih baza su Web of Science, Conference Proceedings Citation Index – Social Science & Humanities, Scopus itd.).

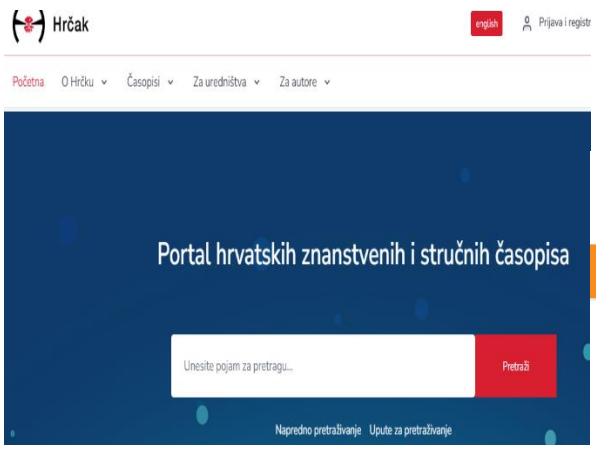
Baza podataka s cjelovitim tekstom je ona baza koja pruža mogućnost uvida u cijeli naučni rad. Rad najčešće možete sebi poslati na mail, spasiti na računar, čitati online. Primjeri baza podataka s cjelovitim tekstom su: Ebscove baze, Hein Online, naučni portal Hrčak Srce itd.

Većina online baza podataka podržava Booleanovu tehniku pretraživanja (i/ili/ne) koju smo već spomenuli kod kataloga.

2. 2. Primjeri baza naučnih i stručnih časopisa (slobodan pristup tekstu)

Hrčak srce

https://hrcak.srce.hr/

DOAJ (Directory of Open Access Journals)

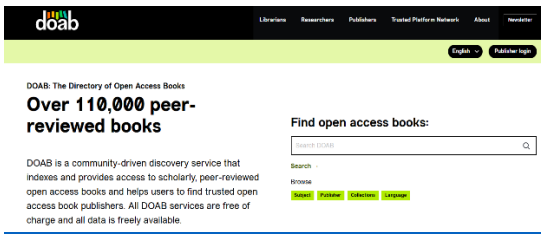
https://doaj.org/

2. 3. Primjeri baza naučnih i stručnih knjiga (slobodan pristup tekstu)

DOAB (Directory of Open Access Books)

https://www.doabooks. org/

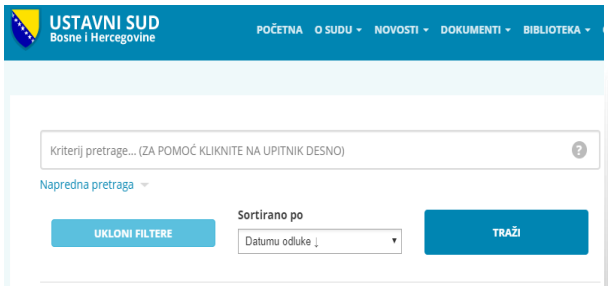

2. 4. Primjeri baza sudske prakse (slobodan pristup tekstu)

Ove baze osim odluka domaćih, stranih i međunarodnih sudova, mogu sadržavati i tekstove relevantnih pravnih dokumenata. Pretraživati možemo prema članu, datumu, donosiocu odluke i sl., ali i prema drugim parametrima kao u ostalim bazama.

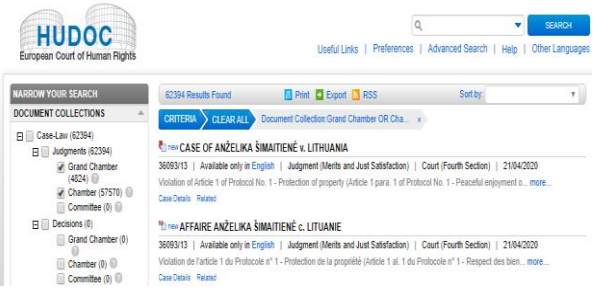
Ustavni sud Bosne i Hercegovine

http://www.ustavnisud.ba/odluke/

HUDOC – baza odluka Evropskog suda za ljudska prava

https://hudoc.echr.coe.int/eng

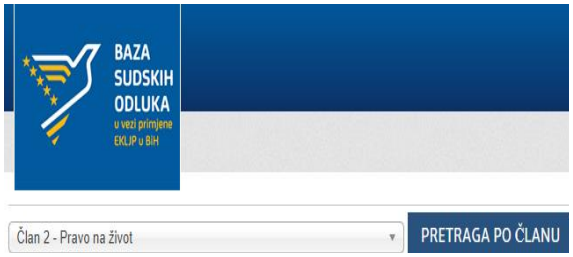
CURIA: Sud Evropske unije

https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/hr/

Baza sudskih odluka u vezi s primjenom EKLJP u BiH

http://www.ehr-bih.org/Welcome

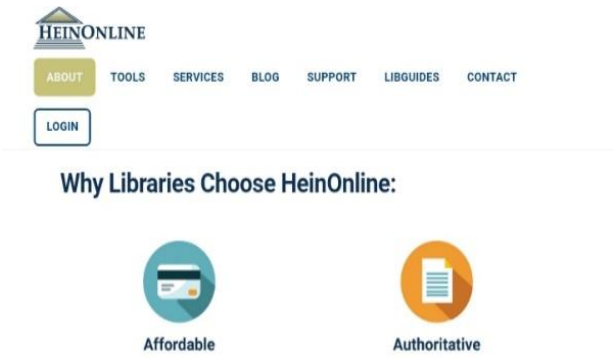

2. 5. Primjeri baza naučnih i stručnih časopisa (pretplata)

Sve baze naučnih i stručnih publikacija te citatne baze kojima Univerzitet u Sarajevu ima pristup, možete pretraživati isključivo s računara na Univerzitetu/Fakultetu, jer se registracija vrši na osnovu IP adresa. Važan izuzetak su Ebscove baze kojima možete pristupiti s nekog drugog mjesta na osnovu korisničkog imena i lozinke. Ove podatke i ostale informacije potražite u Biblioteci. U Biblioteci se također nalaze i računari pomoću kojih možete pristupati ovim bazama.

HeinOnline

http://home.heinonline.org

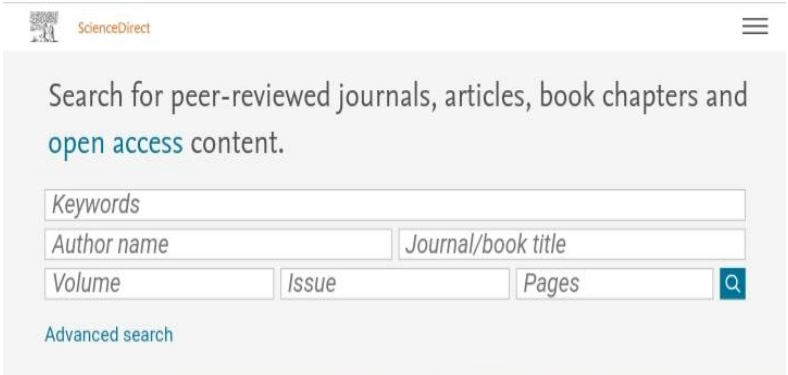
Ebsco Host

https://login.ebsco.com/?requestIdentifier=ba097

Science direct

https://www.sciencedirect.com/

Važno: Baze zakona i drugih propisa donesenih u BiH i objavljenih u službenim listovima nisu u otvorenom pristupu. Ako vam je potreban neki propis ili podaci o njemu, kontaktirajte osoblje Biblioteke.

3. Bosanskohercegovački pravni časopisi (izbor)

Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu izdaje najstariji akademski pravni časopis: *Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu* https://pfsa.unsa.ba/pf/biblioteka/godisnjak/ Fakultet je od 2000. do 2008. godine također izdavao i časopis: *Ljudska prava.*

Pravni časopisi ostalih izdavača u BiH:

Aktuelnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse

Anali Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici
http://www.prf.unze.ba/Arhiva_Anali.html

Godišnjak Pravnog fakulteta Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru
https://pf.unmo.ba/ba/naucni-rad/izdavacka-djelatnost/godisnjak-pf/

Godišnjak Pravnog fakulteta u Istočnom Sarajevu
http://www.gpfis.rs.ba/

Godišnjak Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci
https://godisnjak.pf.unibl.org/index.php/godisnjak

Nova pravna revija
https://csd.pravosudje.ba/vstvfo/B/142/article/34307

Pravna hronika
http://pravnahronika.org/

Pravna misao

Pravna riječ
https://up-rs.org/casopis-pravna-rijec/

Pravo i finansije/ Pravni savjetnik

Pravo i pravda

Revija za pravo i ekonomiju
https://pf.unmo.ba/ba/naucni-rad/izdavacka-djelatnost/revija-za-pravo-i-ekonomiju/

Sudska praksa: domaća i strana

Sveske za javno pravo
http://fcjp.ba/index.php/casopis/broj-32

Zbornik radova Dani porodičnog prava
https://pf.unmo.ba/ba/naucni-rad/izdavacka-djelatnost/dani-porodicnog-prava/

Zbornik radova Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
http://pf.sum.ba/zbornik-radova-pf/e-zbornik-radova-pf.html

Zbornik radova Pravnog fakulteta u Tuzli
http://pf.untz.ba/?page_id=562

Važno: Časopise koji nisu online dostupni možete dobiti u Biblioteci Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu!

4. Primjeri navođenja podataka o korištenoj literaturi u odabranim stilovima

Postoje različite podjele publikacija. Za pisanje radova i pripremanje ispita studenti/ce najčešće koriste monografske i serijske publikacije. U monografske publikacije spadaju: udžbenici, naučne i stručne monografije, priručnici itd. U serijske publikacije, između ostalog, ubrajamo periodične publikacije (časopisi i novine). Časopisi izlaze u redovnim razmacima, imaju jedan zajednički naslov, iako izlaze u više svezaka, i sadrže priloge (članke) različitih autora. Među zbornicima najčešće susrećemo one u kojima su sadržani radovi većeg broja autora okupljeni oko zajedničke teme ili različiti radovi jednog autora koji su inicijalno odvojeno objavljivani.

Prilikom navođenja korištene literature bilježimo osnovne podatke o djelu pomoću kojih se ono može jednostavno identificirati. Te podatke nazivamo bibliografskim podacima. Postoji mnogo bibliografskih stilova, odnosno načina na koji bilježimo bibliografske podatke, i svaki ima pravila koja je potrebno dosljedno primjenjivati. Na neke od tih stilova i standarda, primijenjene na knjige, članke i priloge u zbornicima, ukazali smo u donjoj tabeli.

Monografska publikacija (knjiga)	
ISO 690	Prezime, inicijali. *Naslov djela*. Mjesto izdavanja: Izdavač, godina. ISBN broj (identifikacijski broj knjige). Silajdžić, A. *Razvojne tendencije naše porodice : s posebnim osvrtom na sudsku brakorazvodnu praksu.* Sarajevo: Svjetlost, 1973. ISBN (u ovom slučaju ISBN broja nema jer je u pitanju starija publikacija).
APA	Prezime autora, inicijali. (Godina izdavanja). *Naslov*. Mjesto izdavanja: Izdavač. Ćemerlić, H. (1966). *Ustavno pravo*. Sarajevo: Viša upravna škola.
Chicago	Prezime, ime. *Naslov djela*. Mjesto izdavanja: Izdavač, godina izdavanja. Silajdžić, Alija. *Nasljedno pravo*. Sarajevo: Univerzitet, 1964.
Harvard	Prezime autora, inicijali. (Godina izdavanja). *Naslov*. Mjesto izdavanja: Izdavač. Spaić, V. (1960). *Osnovi građanskog prava*. 2, Stvarno pravo. Sarajevo: Veselin Masleša.
Članak u časopisu	
ISO 690	Prezime, ime. Naslov članka. *Naslov časopisa*, ISSN časopisa, godina, godište, broj, raspon stranica. Imamović, Mustafa. Politički identitet Bosne i Hercegovine i njene granice. *Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu*, ISSN 0581-7471, 2003, XLVI, str. 275-293.
APA	Prezime autora, inicijali. (Godina izdavanja). Naslov članka. *Naslov časopisa*, Godište (broj), raspon stranica članka. Sućeska, A. (1964). Specifičnosti državno-pravnog položaja Bosne pod Turcima-pitanje ajanskog vijeća. *Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu*, XII, str. 99-114.

Chicago Prezime, ime autora. „Naslov članka“. *Naslov časopisa* godište, broj (godina izdavanja): raspon stranica.
Spaić, Vojislav. „Društvena svojina u uslovima socijalističke robne proizvodnje“. *Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu* XII, (1964): str. 3-29.

Harvard Prezime autora, inicijali. (Godina izdavanja). 'Naslov članka'. *Naslov časopisa*, godište (broj časopisa), raspon stranica članka.
Čučković, V. (1961). 'Neki problemi rimskih kondikcija'. *Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu*, IX, str. 293-308.

Prilog u zborniku

ISO 690 Prezime, ime. Naslov priloga u zborniku. U: Prezime, Ime (ur.). *Naslov zbornika* urednika. Mjesto izdavanja: Izdavač, godina, raspon stranica. ISBN zbornika
Sućeska, Avdo. Korijeni državnosti Socijalističke Jugoslavije. U: Misita, Nevenko (ur.). *Četrdeset godina SFRJ – razvoj prava*. Sarajevo: Pravni fakultet, str. 147- 153.

APA Prezime autora, inicijal imena. (Godina izdavanja). Naslov priloga. U Inicijal imena urednika, Prezime (ured.), *Naslov djela* (raspon str.). Mjesto izdavanja: Izdavač.
Mlađenović, R. (1986). Nastanak i razvoj krivičnog prava Socijalističke Jugoslavije. U N. Misita (ured.), *Četrdeset godina SFRJ – razvoj prava* (str. 113-129). Sarajevo: Pravni fakultet.

Chicago Prezime, ime autora. „Naslov priloga.“ U *Naslov zbornika*, ur. Prezime, Ime urednika, raspon str. Mjesto izdavanja: Izdavač, godina izdavanja.
Sućeska, Avdo. „Tendencije u razvoju turske lokalne vlasti u Beogradskom pašaluku pred Prvi srpski ustanak*“*. U *Istorijski značaj srpske revolucije 1804. godine*, ur. Ćubrilović, Vasa, str. 317-328. Beograd: Srpska Akademija nauka i umetnosti, 1983.

Harvard Prezime autora, inicijali. (Godina izdavanja). 'Naslov priloga', u Prezime, Inicijal imena urednika, (ured.). *Naslov djela.* Mjesto izdavanja: izdavač, raspon str.
Vešović, M. (1986). 'Riječ-dvije o vinosti u jugoslovenskom poslijeratnom krivičnom pravu', u Misita, N. (ured.) *Četrdeset godina SFRJ – razvoj prava.* Sarajevo: Pravni fakultet, str. 187-207.

Važno: Ako ste koristili tekst zakona ili nekog drugog propisa, obratite pažnju na godinu i broj službenog glasila u kojem je objavljen osnovni tekst, kao i eventualne izmjene i dopune. Prilikom korištenja informacija i tekstova dostupnih na internetu nužno je voditi računa o pouzdanosti izvora. Pažljivo pogledajte domenu web-stranice, je li tekst potpisan, kada je stranica ažurirana, kome pripada i sl. Ako se odlučite koristiti sadržaj s web-stranice pored adrese (linka) obično se navodi i datum pristupa (izuzetak mogu biti sadržaji s DOI brojem).